

1

Var ska vi bygga förnybara energiparker? Ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart

Green Power Sweden
Ylva Tengblad
Hållbarhetsansvarig
ylva.tengblad@greenpowersweden.se
www.greenpowersweden.se

2

Behovet: Varför elektrifiering?

Redan 1,5 graders uppvärmning
Mer brådskande för varje IPCC-rapport
För klimatet OCH biologisk mångfald

3

Oavsett energieffektivisering och beteendeförändring behövs mycket mer vind, sol och lagring för att ersätta fossil energi.

Hur går det då? *Alldeles* för långsamt...

För vind hindrades 93% av vindkraftsprojekten från att miljöprövas (av det kommunala vetot).

För sol är nätanslutningar en stor flaskhals.

Ca 30% av Sveriges energi är fossil

Exporterad grön el ersätter brun

Klimatnyttan är enorm

Varje projekt blir viktigt

Exempel till höger: överlappande riksintressen

Ta inte bort områden i onödan: frigör försvarsytor och låt projekt miljöprövas (istället för kommunalt veto).

Goda förutsättningar för samexistens – men kompromisser kommer krävas.

5

Var ska vi bygga förnybara energiparker? Ekologiskt, socialt och **ekonomiskt** hållbart

6

Ekonomi spelar roll – även för övriga hållbarhetsaspekter

Förutsättning för att omställningen ska hända.

För snäva krav = utebliven investering

Storskalighet ofta avgörande, men

Högre effektivare verk = färre i antal

→ **mindre miljöpåverkan**

Större solparker = kostnadseffektivare

→ **billigare el**

Rättvis omställning och incitament för elektrifiering

7

Ex: därför inte bara sol på tak

10 TWh solkraft på tak (varav 70 procent på villatak) skulle behöva minst 20 miljarder i **statligt stöd**. Långt mer än den totala årsbudgeten för klimat, miljö och natur.

Större investerare ser tak som **riskprojekt** – jordabalken, underhåll av taket, ansvar vid t.ex. brand

Var ska vi bygga förnybara energiparker? Ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart

9

Landskapsupplevelsen är viktig och subjektiv

[Forskning om vindkraftens påverkan på människor \(länk\)](#)

11

Gäller vind såväl som sol

Ser du skuggan av paneler mot träden i bakgrunden?

Subjektivitet gör fakta och kommunikation avgörande

Problem med myter om negativ påverkan kartlagt för vindkraft.

- Vem störs inte av ljudet om man tror att man blir sjuk av det?

Dialog och upplevd inkludering

Forskning och bransch enig om vikten – men finns utmaningar

Hur får vi till ett bra samtal?

13

Det kommunala vetot har inte främjat god dialog.

Behöver förtydligas enligt både bransch, politik och myndigheter:

- ✓ Miljöprövningen ska skötas av domstol
- ✓ Besked ska ges inom rimlig tid och ligga fast

14

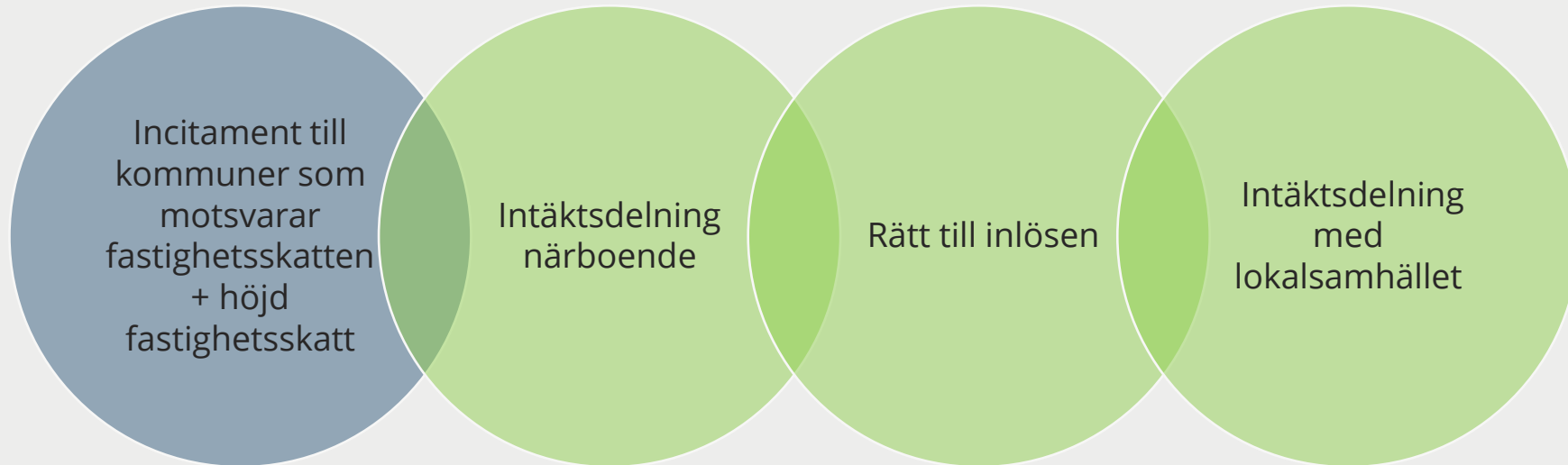

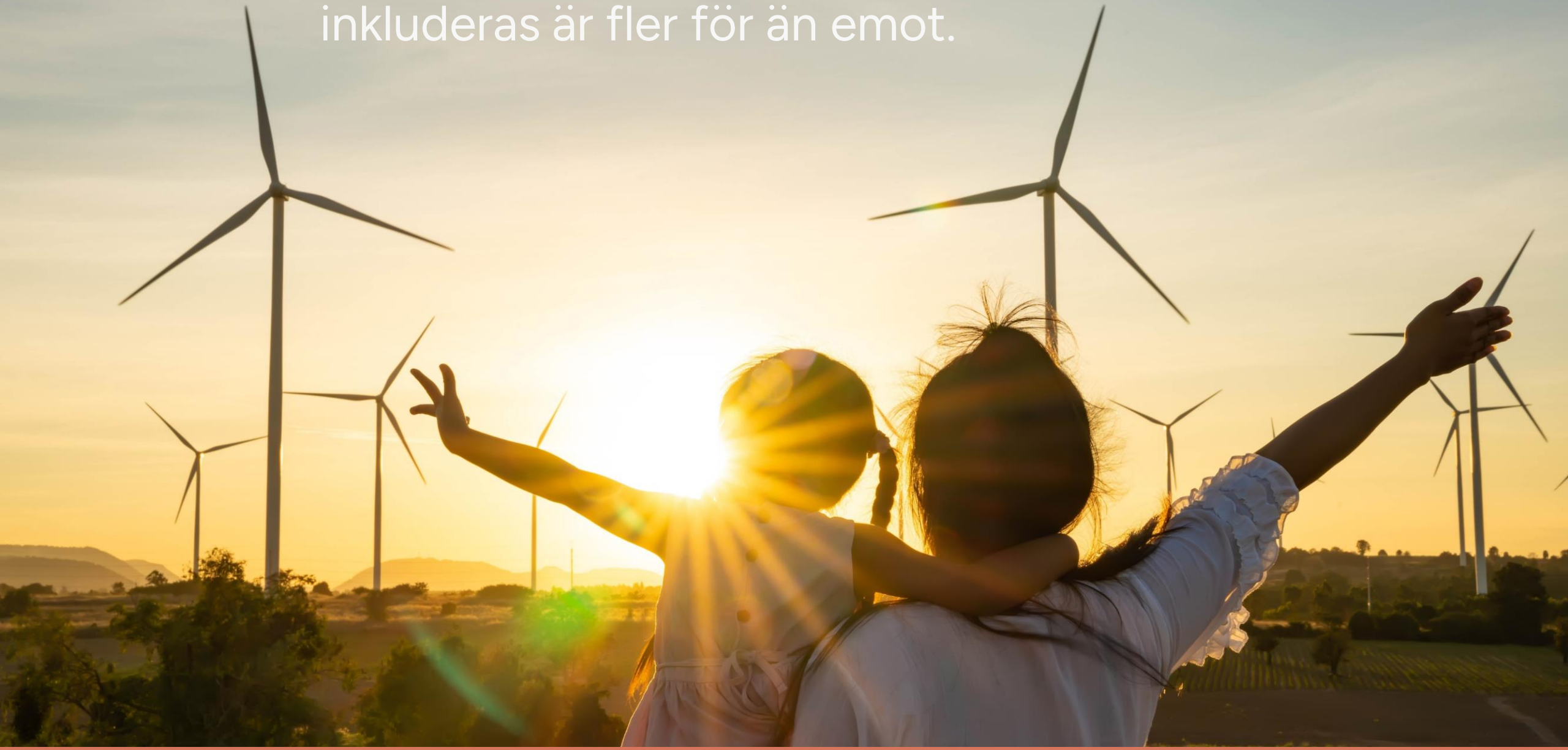
Ekonomisk delning av värdet av vinden

- Branschen har länge arbetat för överföring av fastighetskatten – nu är den här! Även för befintliga parker.
- Närboende får också intäktsdelning framåt. Inom 9 verkshöjder.

15

Opinionsundersökningar påminner om att när den neutrala och positiva gruppen inkluderas är fler för än emot.

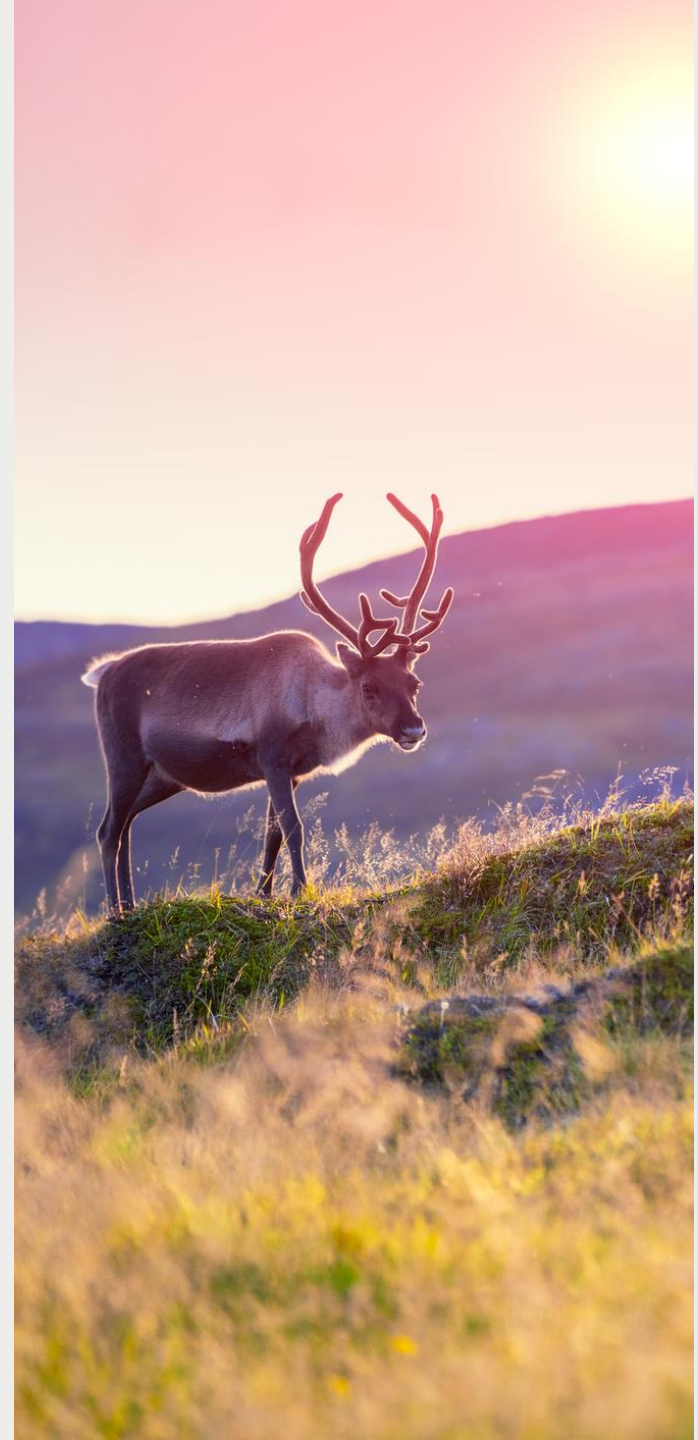

Vindkraft och rennäring

Branschens handbok:

”Rennäringsutredningarna ska ha den högt ställda ambitionen att rennäringens möjligheter till utveckling inte begränsas, och **att näringen blir skadeslös, eller till och med stärks** genom effektiva skydds- och kompensatoriska åtgärder.”

Var ska vi bygga förnybara energiparker? Ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart

19

Grundlig miljöprövning för både sol och vind

- Både vind och större solparker miljöprövas noga
- När kommuner säger nej till vind så hindras projekt från att miljöprövas.
- I prövningen vägs målkonflikter mot varandra
- Ge tillräckligt med resurser till LST prövning
- Återinför forskningsprogram om miljöpåverkan

20

Ytterligare naturvårdsinsatser

Flera företag har mål om naturpositiva energiparker

Möjligheten: stora oanvända ytor inom park, med låga utgångsvärden

Branschråd och arbetsgrupp utvecklar arbetet.

Så kan vind och sol bidra till naturrestaurering

"...inte bara ett viktigt steg i sig, utan också en inspiration för fler branscher att följa efter. Den här typen av kraft behövs i arbetet för den biologiska mångfalden". / WWF

Exempel: öppna marker med solparker

För att bevara och återskapa biologisk mångfald så behöver Sverige **återskapa stora ytor mark** som idag är skogsbevuxna men som tidigare var öppna betesmarker och slåtterängar.

Bättre förutsättningar för att lyckas genom att utnyttja det incitament en solpark ger, både initialt och under drift.

Markanvändning för energiparker

Inom parken är en stor yta oanvänd

...ofta med låga naturvärden som kan förbättras med aktiva insatser

...mellan moderna vindkraftverk är det ca 1 km

Godkända solparker 0,02 procent av skogsmarken

...och 0,2 procent av jordbruksmarken

Återställning av mark

Tillfälliga anläggningar med teknisk livslängd 35 år framöver för vind, och ännu längre för sol.

Ekonomisk livslängd kontextberoende

Ansvaret ligger hos verksamhetsutövaren, pengar avsätts från start för att säkra nedmontering och återställning, för både vind och solparker.

Myndigheternas vägledning för nedmontering och återställande av vindkraftsparker.

Helheten: jämförelsevist låg miljöpåverkan

Miljörörelsen enig (WWF och SNF)

Dessutom förbättras branschen ständigt

- ✓ 70% mindre utsläpp per kWh vind
- ✓ Färdplan för cirkulär sol
- ✓ Återvinningsbara blad + deponiförbud

Så när en ansökan kommer...

Tillåt miljöprövning

Låt avvägningar mellan olika intressen göras

Se upp för överdrivna påståenden om negativ påverkan

Och kom ihåg att den globala uppvärmningen måste bromsas för att även lösa naturkrisen. Vi kan inte ställa de både mot varandra. ❤️